

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 680/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. S., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Peružekom, Radlinského 1, Hlohovec, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 125/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2014 doručená sťažnosť J. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/125/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v doručenej sťažnosti podrobne opisuje priebeh ním napadnutého konania, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ mal 22. marca 2004 podať žalobu o „*nedbalý výkon advokácie*“. Po preskúmaní podmienok oslobodenia od súdnych poplatkov mal byť uznesením sp. zn. 16 C/125/2004 z 31. augusta 2004 oslobodený od ich platenia a uznesením sp. zn. 16 C/125/2004 z 22. októbra 2004 mu mal byť ustanovený prvý právny zástupca z radov advokátov. Nadväzne na to sťažovateľ opisuje úkony okresného súdu, ktorý postupne ustanovoval stále iných právnych zástupcov na jeho zastupovanie sťažovateľa, keďže skôr ustanovení právni zástupcovia z rôznych dôvodov zastupovanie sťažovateľa odmietli alebo žiadali svoje ustanovenie zrušiť. V čase doručenia sťažnosti ústavného súdu mal byť Centrom právnej pomoci ustanovený za právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Peter Peružek. Z uvedeného opisu ďalej vyplýva, že okresný súd výzvou z 13. októbra 2010 sťažovateľa vyzval na odstránenie väd návrhu, a rovnako tak mal urobiť okresný súd aj uznesením sp. zn. 16 C/125/2004 z 25. septembra 2013. Sťažovateľ uvádza, že okresným súdom vytykané vady návrhu boli odstránené podaniami právneho zástupcu sťažovateľa z 9. októbra 2013 a 17. februára 2014. Podľa jeho názoru pritom nie je „*akceptovateľné, aby uvedenú právnu vec nebolo možno rozhodnúť po uplynutí 10 rokov, pričom ani skutkovo ani vecne nejde o právne zložitú vec. Opätovne uvádzam, že zo strany sťažovateľa neboli podniknuté žiadne úkony, ktoré by odôvodňovali vzniknuté prieťahy v predmetnom konaní a uvádzam, že zo strany sťažovateľa nedošlo k žiadnym prieťahom, nakoľko bol aktívny a svojimi podaniami sa dožadoval rozhodnutia v uvedenej veci.*“.

Nadväzujúc na opis priebehu konania sťažovateľ tvrdí, že „*zdlhavým rozhodovaním vo veci 16C 125/2004 došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru... a článku 48 ods. 2 Ústavy... v súvislosti s právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov*“. Poukazuje pritom na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej „*ani ústava a ani procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych a trestných veciach nevynímajú z ich povinnosti konať bez zbytočných prieťahov žiadnu vec, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana*“, a že pri hodnotení, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, berie ústavný súd

do úvahy tri základné kritériá, ktorými sú „*právna a faktická zložitost' veci, správanie sa účastníka súdneho konania a postup súdu... Domnievam sa, že takmer 10 ročné rozhodovanie sporu Okresným súdom Bratislava I. možno považovať za závažné porušenie základného práva vyplývajúceho z článku 6 ods. 1 Dohovoru a článku 48 ods. 2 Ústavy... Nečinnosť súdu resp. nedostatočná rýchlosť konania súdu v tomto konaní môže mať závažné následky pre sťažovateľa. Takouto nečinnosťou súdu preto sťažovateľovi môže vzniknúť škoda, ktorú mu nik neuhradí. Uvádzam, že v zmysle Dohovoru, musí súd poskytovať efektívnu ochranu práv, čo vzhľadom na dĺžku predmetného súdneho konania sa javí sťažovateľovi ako pohrdanie jeho právami a slobodami.*“.

V súvislosti so svojou žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € sťažovateľ poukazuje na intenzitu porušenia jeho práva, ktoré malo prerásť „do úplného popretia tohto práva pre sťažovateľa“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej vydal takéto rozhodnutie:

„1. Okresný súd Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 16C 125/2004 porušil právo J. S... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. J. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 Eur..., ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 Eur ktorú je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť, na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Peružeka do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na verejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 249/2010) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

V danom prípade ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľova vec bola uznesením sp. zn. 16 C 125/2004 z 5. februára 2014, právoplatným 17. februára 2014, vylúčená na samostatné konanie. To je vedené pod sp. zn. 6 C 37/2014. So svojou sťažnosťou, ktorou namieta porušenie označeného základného práva v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 125/2004, sa však sťažovateľ obrátil na ústavný súd až 14. mája 2014, t. j. skoro tri mesiace po tom, ako zaniklo jeho účastníctvo v tomto konaní. V dôsledku toho teda sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní, v ktorom už k porušovaniu jeho práv nemôže dochádzať.

Ústavný súd pritom považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd rozhodovať len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu konaniu, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jeho práv, teda v danom prípade porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 16 C 125/2004 (m. m. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, III. ÚS 56/2012, III. ÚS 429/2014).

Z uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru konaním okresného súdu vedeným pod sp. zn. 16 C 125/2004, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, tak ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014